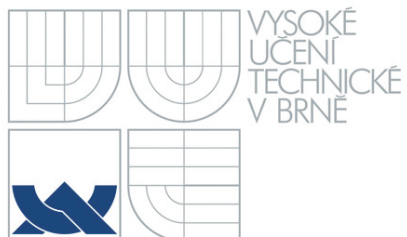
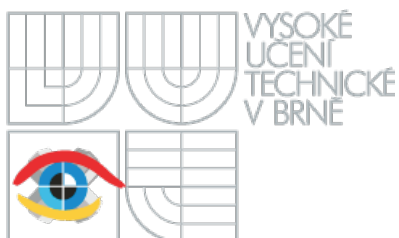

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ
FACULTY OF FINE ART

ATELIER PRODUKTOVÉHO DESIGNU
STUDIO OF PRODUCT DESIGN

FAKULTA
VÝTVARNÝCH
UMĚNÍ

STUDIE SAKRÁLNÍHO PROSTORU
STUDY OF SACRED SPACE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

LUKÁŠ NĚMEC

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

akad. soch. **ZDENĚK ZDAŘIL**

OPONENT PRÁCE
OPPONENT

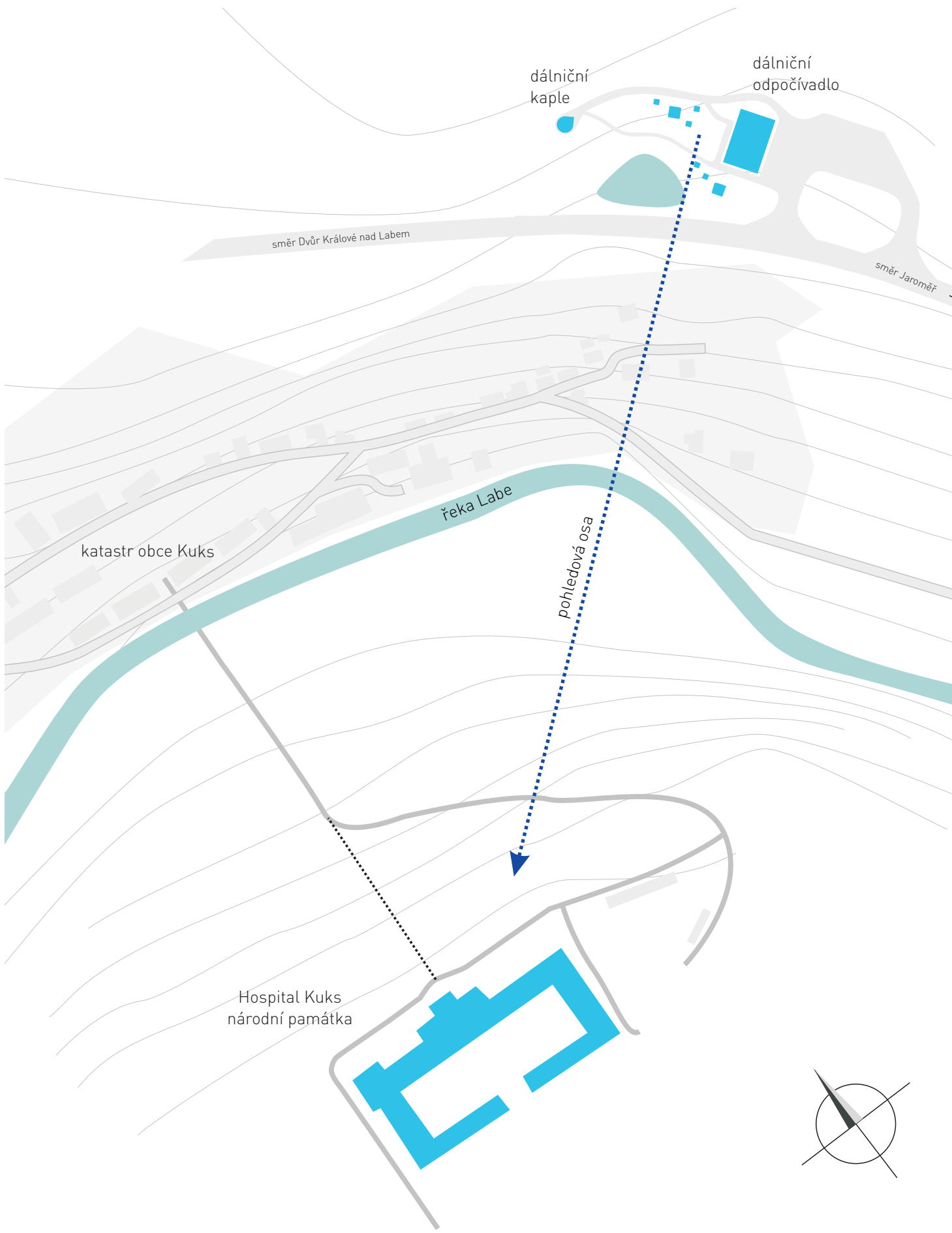
Mgr. et Mgr. **MIROSLAV JÁNĚ**

DOKUMENTACE VŠKP

K obhajobě byl předložen model, obrazová dokumentace, animace.

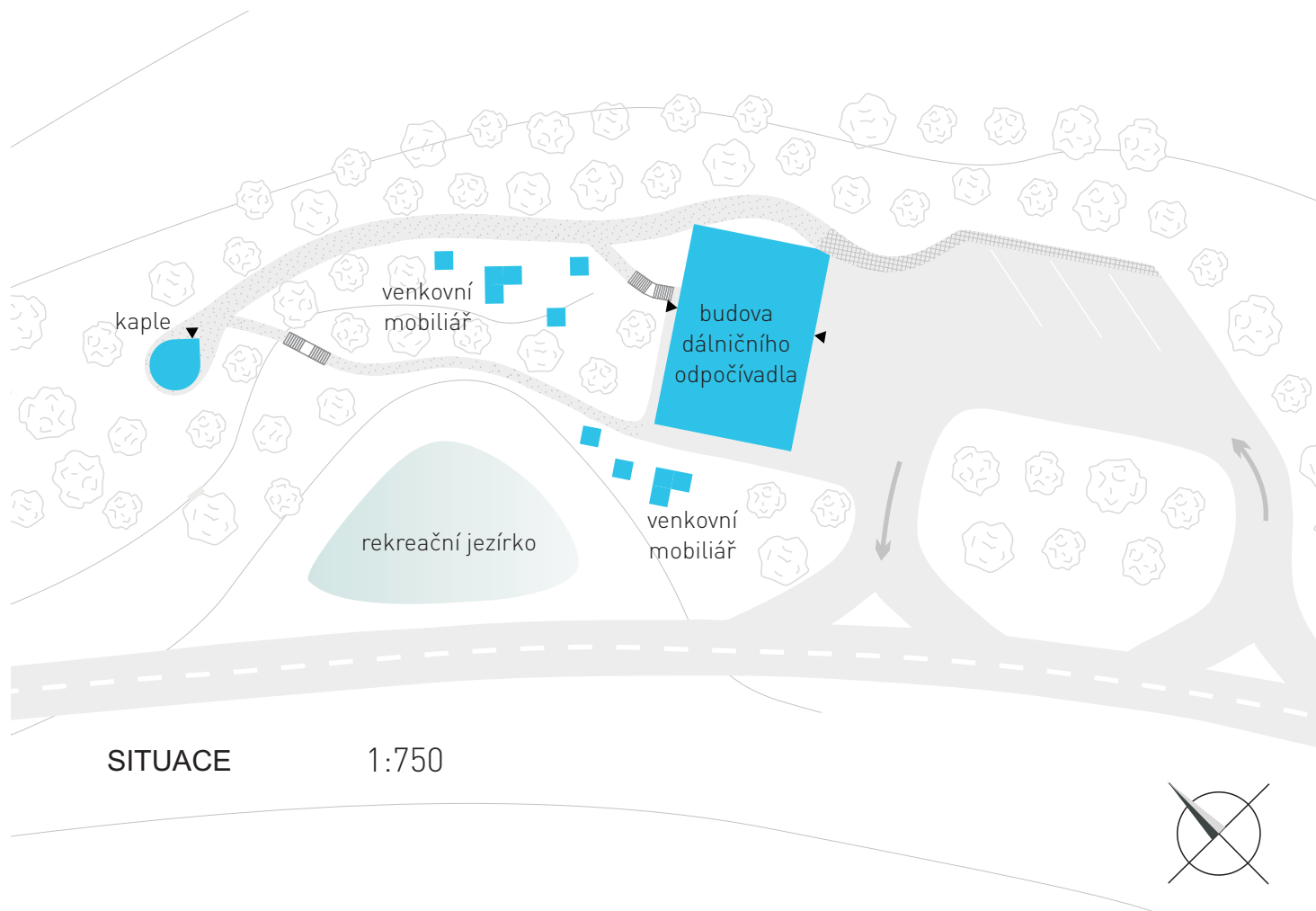
OBSAH:

Obrazová část	s. 4-9
textová část	s. 10-11

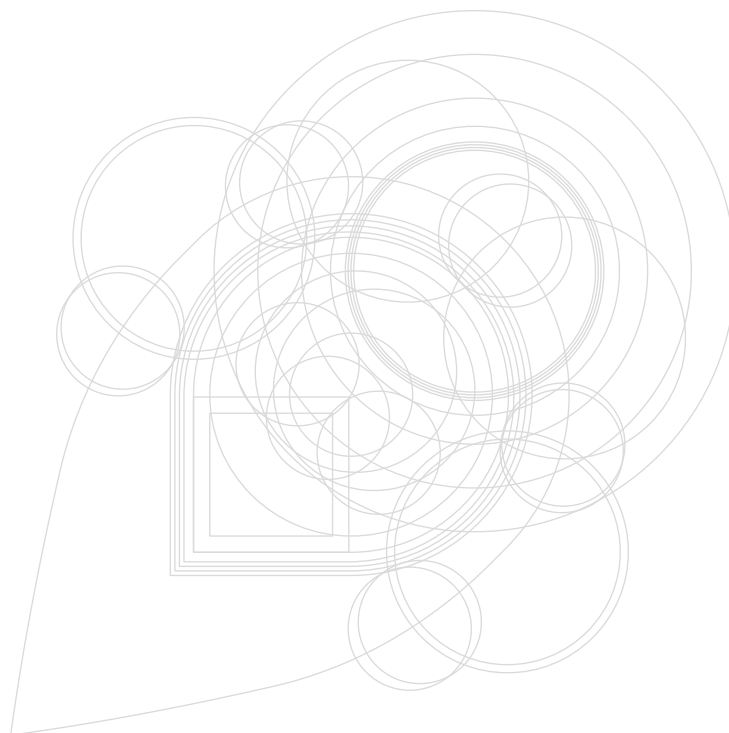

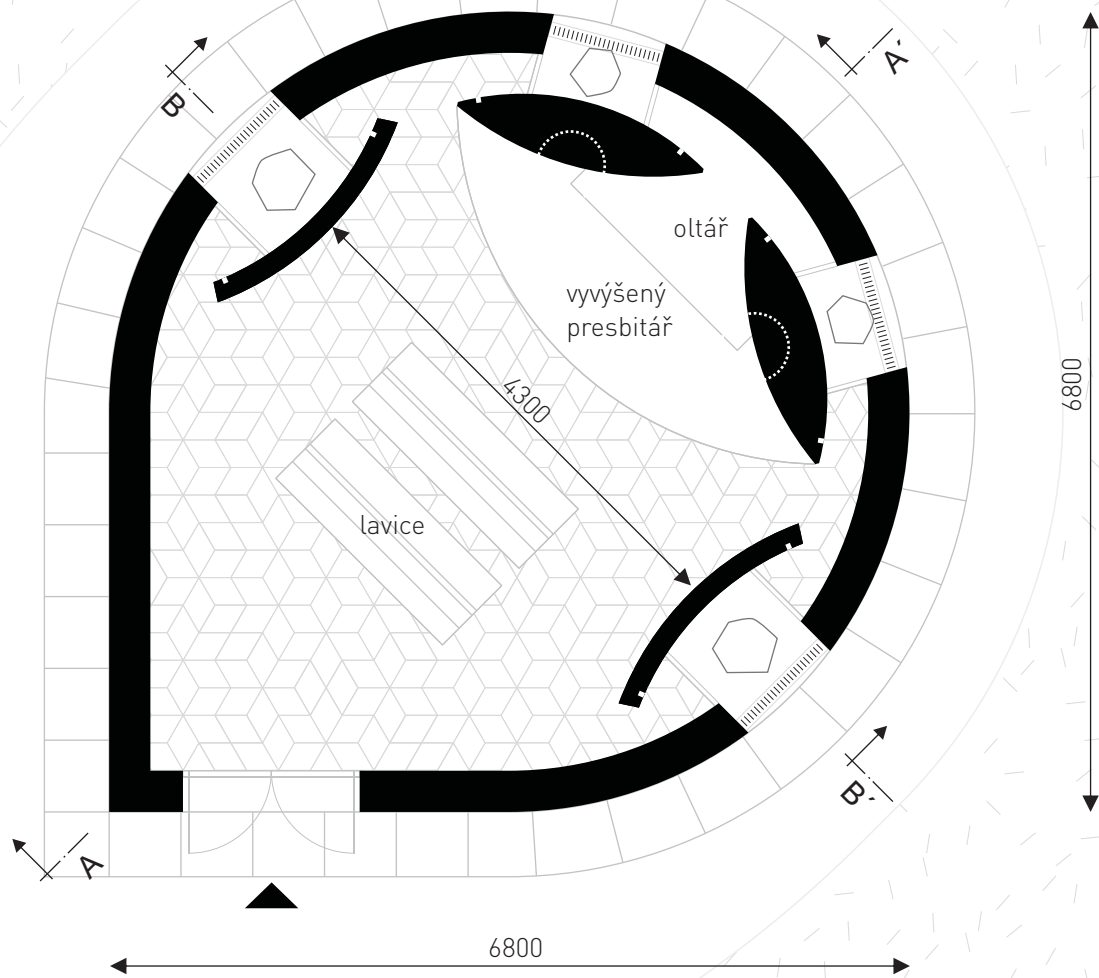
VÝKRES ŠIRŠÍCH VZTAHŮ

1:2500

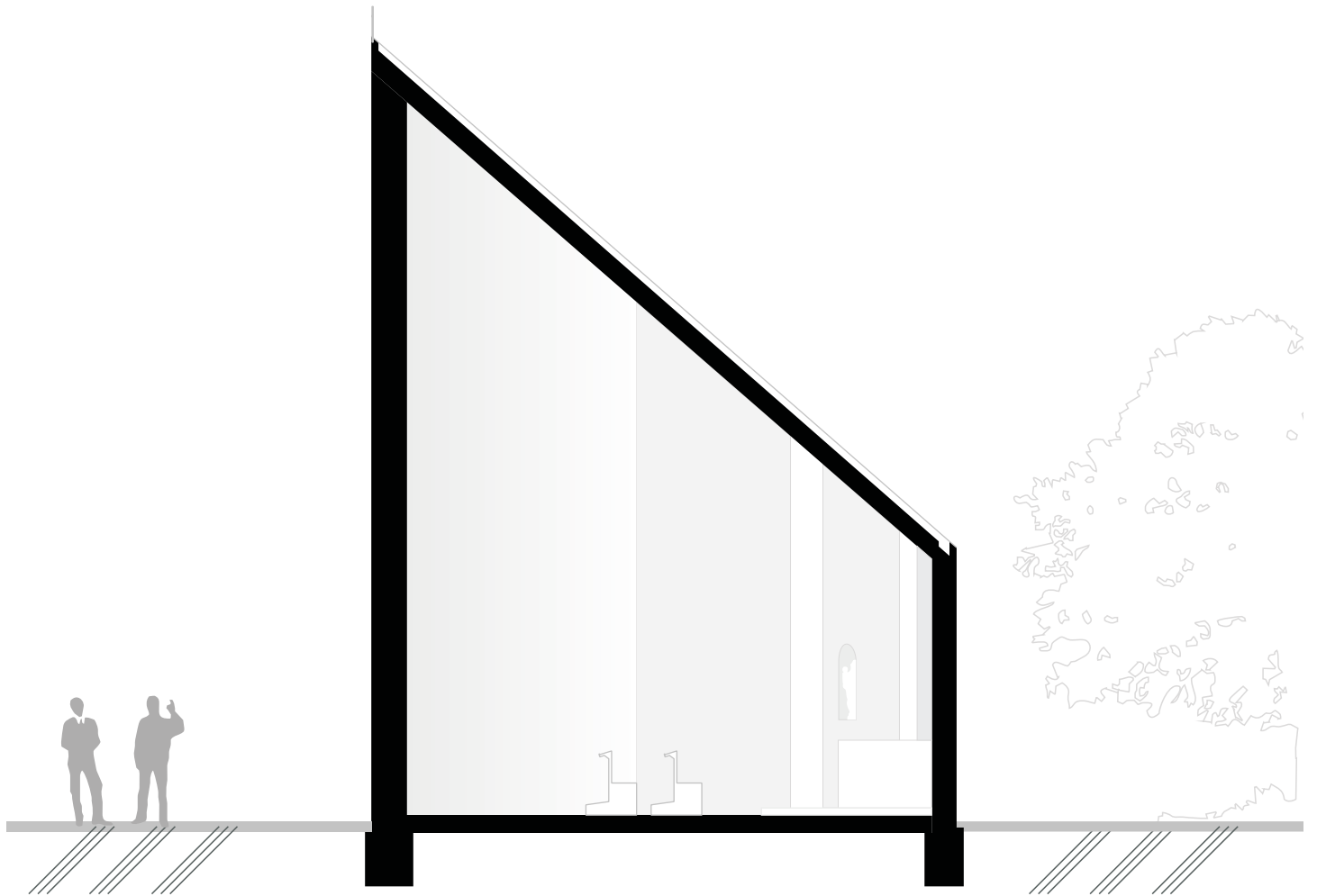

INSPIRACE BAROKNÍMI FORMAMI

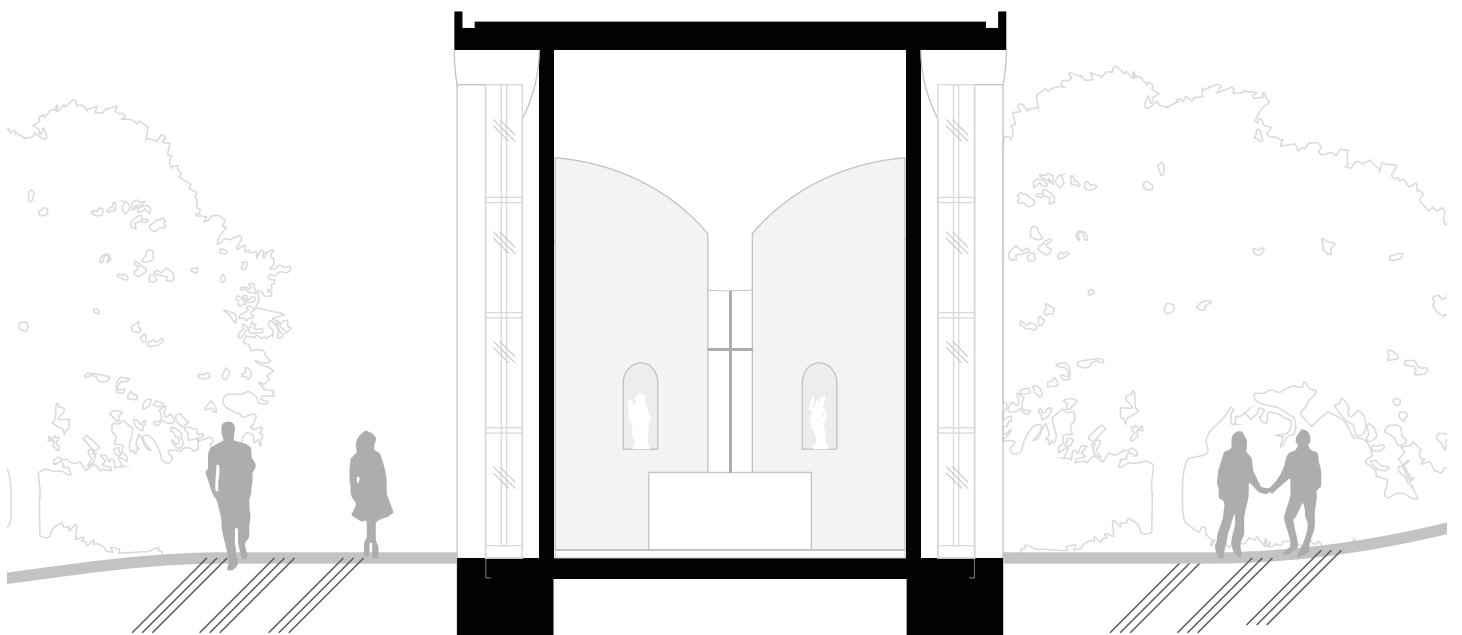

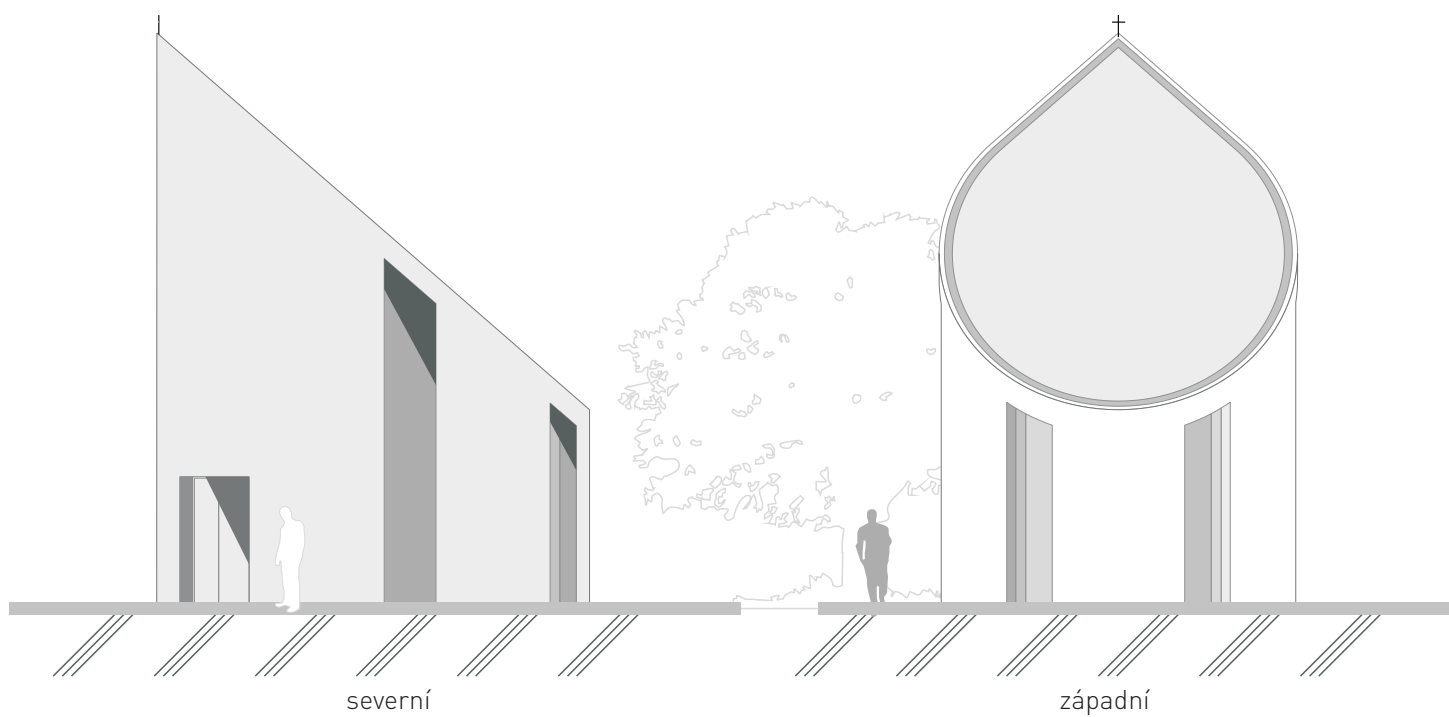
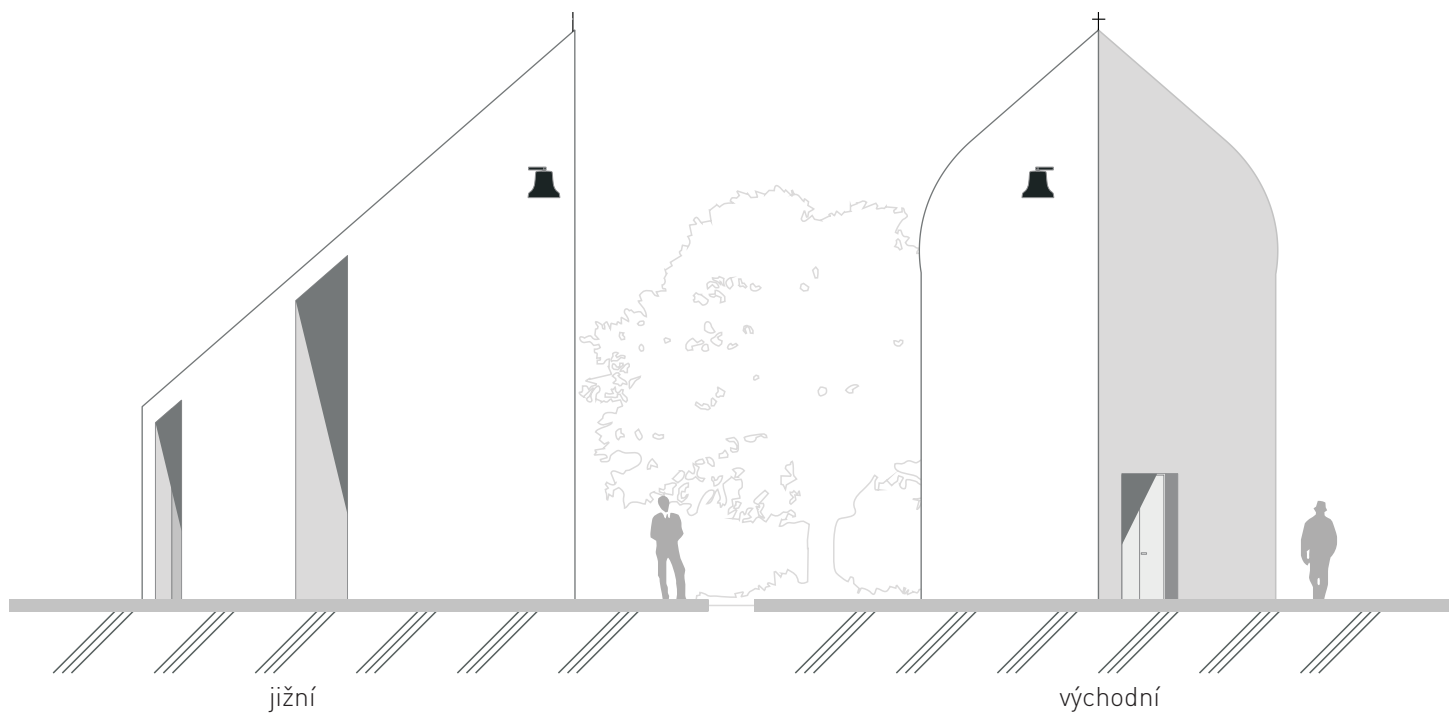
PŮDPRYS

PODÉLNÝ ŘEZ A-A'

PŘÍČNÝ ŘEZ B-B'

POHLEDY

Pohled na exteriér kaple

Náhled do interiéru kaple

Úvod:

Není výjimkou, když se design stává nedílnou součástí architektury a naopak. Souvisí to mimo jiné s historickou pozicí těchto dvou úloh, jejich propojení v rámci tzv. gesamtkunstwerku, kdy se autor, nebo skupina autorů, zaměří na návrh jako na celek. Role designéra ještě neznamenala totéž co dnes a dali bychom na jeho místo například umělce a řemeslníky. Umění bylo taktéž samozřejmou součástí tohoto celku, postupně se však emancipovalo a začalo fungovat samostatně. A to by se dalo do jisté míry říci o všech těchto disciplínách. Ať už jde o průmyslové stavebnictví, spotřební design nebo galerizované umění. Vzájemný vztah mezi současnými podobami tvorby a dnešní přístup k tvorbě historické bylo tedy to, co mě zajímalo a na co jsem se zaměřil ve své bakalářské práci.

Konkrétně jsem se zabýval těmito vztahy v sakrální tvorbě. Fakt propojení těchto jednotlivých úloh kultury je na ní totiž jak historicky, tak současně velmi zjevný. Zajímala mě otázka nejen formálního propojení, ale také toho filozofického. Tedy nakolik jsou tvůrci, separovaní ve svých profesích, schopni porozumět těm jiným, s nimiž jejich výsledné dílo přichází do kontaktu. Dalším důvodem výběru tohoto tématu je, že sám často navštěvuji sakrální stavby a mám tak možnost srovnávat jejich proměny napříč staletími až do dnes. Nevyhnu se tedy úvaze, jak bych já sám podobné prostory vytvářel v rámci svého zaměření.

Původní záměr:

Myšlenka, od které jsem se odrazil, vycházela ze dvou věcí, které jsem už předznamenal. Zaprvé je to moje osobní zkušenost s tím, jak jsou současné prostory budovány, nebo přetvářeny už ty stávající. Návrh takovýchto koncepcí vyžaduje nejen znalost architektonických a designérských postupů, technických možností a kulturního a historického přehledu, ale také jistou míru duchovního pochopení. Jistě bychom našli stavby kostelů, které velmi dobře reflektují současný kulturní proud, ale přitom jsou schopny popírat smysl liturgického prostoru jako takového. A to platí nejen o architektuře, ale i o samotné umělecké tvorbě, které občas velmi komplikovaně hledá cestu zpět do sakrálního prostředí. Jako druhý bod této úvahy bylo zamyšlení se nad tím, jak se dnes přistupuje k uchování historických uměleckých děl, které byly už vyřazeny z původního náboženského kontextu a můžeme se s nimi setkat například v galerijních a muzejních sbírkách nebo depozitářích.

Mým původním záměrem tedy bylo navrhnout takový prostor, který bude primárně sloužit k liturgickým účelům, ale zároveň bude poskytovat galerijní zázemí a podmínky k uchování historických uměleckých děl, které často potřebují specifické klimatické podmínky apod. Nejednalo by se o střídání expozic, ale o ustálené ikonografické uspořádání, splňující tyto požadavky.

Vytvoření takovéto koncepce ovšem vyžaduje poměrně širokou znalost samotného architektonického oboru a v rámci časových možností by tato práce pravděpodobně neobsáhla celý problém v plné míře. Formální stránku řešení, kterou jsem se rozhodl použít nelze uplatnit pouze na interiérový návrh, ale odráží se i na vnější podobě, nutně se tedy musí řešit jako komplexní architektonické zadání.

Vlastní řešení:

Konečný návrh se tedy snaží v různé míře reflektovat výše uvedené problémy, zároveň je výsledkem zhodnocení reálných možností a také snahou co nejlépe zařadit celé téma do kontextu studia se zaměřením na produktový design.

Hledal jsem tedy konkrétní souvislost, na které by se dala celá práce postavit. Nabízela se zde varianta vytvoření menšího objektu, který je méně náročný na architektonickou zručnost, ale přesto nabízí určité řešení. Studie se ve výsledku soustřeďuje na návrh dálniční kaple, která by byla součástí navrhovaného dálničního odpočívadla s výhledem na národní kulturní památku Hospitalu Kuks. Dálniční kaple nebo kostely jsou poměrně rozšířenou záležitostí převážně v Německu,

ale příklad bychom našli i v České Republice při odpočívadle Šlovice u Plzně. Tyto stavby navazují na starou tradici budování nejrůznějších kapliček, křížů a Božích muk podél poutních cest. Zbudování kaple zrovna na tomto místě by bylo velice vhodné, jelikož je celé odpočívadlo situované necelé dva kilometry od sjezdu z dálnice, je zde tedy relativně klidné prostředí. Na samotném odpočívadle je kaple umístěna tak, že ji od hlavní komunikační příjezdové zóny dělí udržovaná zeleň v parkové úpravě, je zde tedy místo pro kvalitní zklidnění z rychlého dálničního provozu.

Kaple

Řešení samotné kaple vychází z několika základních kritérií. Jelikož je navrhována do okolí, které je kulturně silně spjato s barokní minulostí, návrh se odráží od forem této dobové architektury. Z těch je to například barokní dualismus. Kaple je navržena tak, že zvenčí působí velmi kompaktním a strohým dojmem a teprve vevnitř se naplno odkryje hra tvarů a světla. Toto tvarosloví je další citací baroka, jelikož je zde použit princip konkávních a konvexních tvarů. Dalším požadavkem bylo vytvořit intimní prostor, který bude poskytovat kvalitní zázemí pro ztišení. Pomocí tohoto tvarového řešení byl vytvořen prostor, který ke svému osvětlení nevyužívá žádných přímých oken, ale pracuje se zde pouze se světlem odrazeným. Je tak docíleno příjemně zastíněného prostoru. Kaple využívá zkosené střechy, díky čemuž je dosaženo dvou prvků. Zaprvé je to vertikální čelní hrana, která má symbolický význam, jako přímka vztyčená k Bohu, což udává kapli hlavní venkovní charakter a dále je to iluze perspektivního prostoru v interiéru.

Materiály:

Jako hlavní konstrukční materiál je zde použit beton, který má bílou povrchovou úpravu. Je tak docíleno jemného struktury rustikálního charakteru. Dalším důležitým materiálem je pískovec, který je použit na podlahu, části lavic a oltářní desku.

Vybavení kaple:

Do kaple jsou umístěny dvě lavice o délce dvou metrů, dále je vybavena dvěma barokními sochami (socha panny Marie a socha svatého Krištofa-patrona všech poutníků, řidičů a cestujících) pocházejících ze sbírek lokálních muzeí z Josefova a Kuksu. Tyto sochy by byly pískovcové, což nevyžaduje žádné specifické úpravy klimatu.

Závěr:

Hlavním cílem této koncepce bylo prozkoumat vzájemné vztahy jednotlivých současných kulturních disciplín, což i přes mnohé proměny a ústupky bylo splněno. Výsledkem byla jedna z možností, jak se dá podobnými záležitostmi zabývat a jak k nim přistupovat. Díky této práci jsem měl možnost přesahu z průmyslového designu do architektury, což pokládám za velmi přínosné.